

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/14/2017
Identifikačné číslo spisu:	7614205752
Dátum vydania rozhodnutia:	18.05.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7614205752.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne H. Y. bývajúcej v W., zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Slúka a partneri, s.r.o. so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Hviezdoslavova č. 41, IČO: 50096796, proti žalovanej spoločnosti Embraco Slovakia, s.r.o. so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Odorínska cesta č. 2, IČO: 35734 132, zastúpenej spoločnosťou Jurek, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Párikova č. 15, IČO: 47253983, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a iné, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 1 Cpr 3/2014, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 20. septembra 2016 sp. zn. 9 CoPr 8/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. V konaní vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 1 Cpr 3/2014 podala žalovaná 23. mája 2016 námietku zaujatosti vec prejednávajúcej sudkyne. Podaním z 25. mája 2015 navrhla prerušiť konanie v zmysle ustanovení § 109 ods. 1 písm. b/ a § 109 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 7. júna 2016 č.k. 1 CPr 3/2014-406 návrh žalovanej na prerušenie konania zamietol s tým, že jeho opodstatnenosť neodôvodňuje žalovanou podaná námietka zaujatosti, ktorá (navyše) nemá predpísané náležitosti.

3. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 20. septembra 2016 sp. zn. 9 CoPr 8/2016 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne [§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. V odôvodnení poukázal na to, že súd prvej inštancie oznámil 2. júna 2016 žalovanej, že podľa § 14 ods. 3 O.s.p. jej námietka zaujatosti týkajúca sa postupu sudkyne v konaní o prejednávanej veci nespĺňa náležitosti v zmysle § 15a ods. 3 O.s.p. Odvolací súd sa stotožnil s

názorom, že tu nešlo o situáciu, v ktorej rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Konštatoval správnosť postupu konajúcej sudkyne, ktorá „posúdila námietku zaujatosti ako neodôvodnenú, nesplňajúcu náležitosti“ a týkajúcu sa len jej procesného postupu. Žalovanou boli namietané dôvody, ktoré „nie sú tými, za ktorých je povinnosťou predložiť vec na rozhodnutie nadriadenému súdu“. V ďalšom odvolací súd uviedol, že „vznesenie námietky zaujatosti nemôže byť dôvodom na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 písm. c/O.s.p.“. Naostatok konštatoval neopodstatnenosť odvolacej námietky, podľa ktorej uznesenie súdu prvej inštancie nie je dostatočne odôvodnené.

4. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie „predovšetkým z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená“. Podľa názoru dovolateľky je prvoinštančné rozhodnutie veľmi strohé, nepostačujúce. V dôsledku porušenia povinnosti súdu riadne odôvodniť rozhodnutie bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý súdny proces a bola jej odňatá možnosť pred súdom konať. Súd prvej inštancie sa sústredil iba na splnenie predpokladov prerušenia konania v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., úplne ale prehliadol, že opodstatnenosť návrhu vyvodzovala aj (alebo najmä) z § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. Zdôraznila, že „súd má povinnosť prerušiť konanie vtedy, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť ako otázku predbežnú. O námietke zaujatosti vec prejednávajúceho sudcu nerozhoduje sudca sám, ale nadriadený súd. Z uvedeného je zrejmé, že súd neposkytol presvedčivé argumenty pre zamietnutie návrhu na prerušenie konania a rozhodol v celom rozsahu svojvoľne“. Podľa jej presvedčenia je nedôvodné konštatovanie odvolacieho súdu, že ňou vznesená námietka zaujatosti nemala zákonom predpokladané náležitosti a že prvoinštančný súd rozhodol vecne správne. Po vznesení námietky zaujatosti už namietaná sudkyňa nebola oprávnená vykonávať procesné úkony. Pokiaľ napriek tomu ďalej konala (a dokonca rozhodla o zamietnutí návrhu na prerušenie konania), mal jej postup za následok zásah do práva na nezávislý a nestranný súd. V závere dovolania žalovaná uviedla, že prvoinštančné a odvolacie rozhodnutia sú „zjavne vecne nesprávne“. Z týchto dôvodov žiadala napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

5. Dovolanie bolo žalobkyni doručené 30. decembra 2016 s tým, že má možnosť vyjadriť sa k nemu v lehote 10 dní. Žalobkyňa sa k dovolaniu písomne vyjadrila podaním z 28. februára 2017, ktoré bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) doručené 2. marca 2017. Najvyšší súd na toto vyjadrenie žalobkyne k dovolaniu neprihliadol, lebo nebolo podané v súdom určenej lehote (§ 436 ods. 3 veta druhá CSP).

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho

stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

10. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje „predovšetkým z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená“. Táto formulácia nasvedčuje tomu, že žalovaná zastáva názor o prípustnosti dovolania: (a) „predovšetkým“ podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, zároveň ale bezpochyby tiež (b) aj z iného dôvodu, resp. iných dôvodov. Posudzujúc dovolanie (úkon žalovanej) s prihliadnutím na jeho obsah (článok 11 CSP) je zrejmé, že dovolateľka vyvodzuje prípustnosť jej mimoriadneho opravného prostriedku (nielen z § 421 ods. 1 CSP, ale) tiež z porušenia práva na spravodlivý súdny proces, teda z vady zmätočnosti v zmysle (§ 420 písm. f/ CSP).

14. Z ustanovení CSP, ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP, ako aj v zmysle § 421 CSP.

15. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení CSP bola riešená veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: (a) kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, (b) ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, (c) ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

16. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu, ktoré je dostupné aj na internetovej stránke najvyššieho súdu (www.nsud.sk), sú senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

17. Trojčlenný senát 3 C najvyššieho súdu, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom rozhodnutí veľkého senátu, skúmal prípustnosť dovolania žalovanej len podľa ustanovenia § 420 CSP (nezaoberal sa teda prípustnosťou jej dovolania z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP).

18. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

18.1. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

18.2. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

19. Žalovaná dovolaním napadla uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

19.1. Procesné uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania nie je rozhodnutím vo veci samej. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdzuje alebo mení rozsudok súdu prvej inštancie.

19.2. Uznesenie odvolacieho súdu potvrdzujúce uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (o veci vymedzenej žalobou) končí. Po vydaní takéhoto uznesenia súd prvej inštancie ďalej koná a rozhoduje o veci.

20. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že prípustnosť dovolania žalovanej z § 420 CSP nevyplýva.

21. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

22. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.